

Csoóri Sándor köszöntése

Kedves Sándor! Tisztelt Ünneplők!

Volt idő, amikor arra a kérdésemre, „Hogy vagy, Sándor?“, azt válaszoltad: „úgy vagyok, ahogy ez a nemzet“. Mostanában már meg sem merem kérdezni, hogy vagy. Talán mert arra, hogy Téged ünnepeljünk, így 80 fölött, már inkább nekünk van szükségünk, mint Neked. Ezért azt, hogy itt vagy velünk, az általad hozott áldozatok sorába belesimuló jócselekedetednek tekintem.

„Zrínyi kezéből vette ki a kardot, s Kosztolányi selyemsálát csavarta a nyakára” – Szakolczay Lajos mondta ezt Csoóri Sándor kötetéséről és életéről. Én azt kívánom Neked is, magunknak is, hogy kard legyen ezután is harcra, de ne legyenek kardok, melyek a szívedet döfködi. A selyemsál is maradjon, kerüljön vissza a könnyedség, a költőfejedelem eleganciája és nagyvonalúsága. Azt is kívánom, hogy a közélet, melyben Te a kardot forgattad, a magyar életről, a magyar életért szóljon. Kívánom egyúttal Neked, aki nekünk mindig segítettél ráismerni a bajra, ráismerni a reményre, ráismerni a szépre, az igazra és a jóra, hogy Neked is legyenek mindig, akik segítenek abban, amire éppen szükséged van.

Úgy tanultuk annak idején a Debreceni Kollégiumban az irodalom órán, hogy a költők kölcsönadják nekünk a szavakat, melyek belőlünk hiányoznak. „Egyszer majd ez is elmúlik, / ez a zűrzavar / s nyugodtan nyílnak rám az ajtók, / hetekig hintáztat majd a szél / s nem ütköznek össze az órák, mint a vonatok. / Se bedúlt szemek, se vérdarabok / se mocorgó béka-árnyak a könyvespolc alatt / nem riasztanak. / Aki enni kér belőlem, enni kap, / aki világot akar látni, azzal elutazom.” Te nekem ezeket a szavakat adtad kölcsön először. Amikor kamaszként először olvastam ezt a verset, akkor betettem a Bibliámba, és utána évekig ebből a versből éltem.

Ezt a teológia nyelvén úgy hívják, hogy helyettes elégtétel. Amikor tudja az ember, hogy neki kéne ott állnia, de se ereje, se bátorsága nincsen, s lám, helyette ott áll valaki. Ott áll Csoóri Sándor, ott állt és ott áll, ahol nekünk kellene

BALOG ZOLTÁN (1958) református lelkész, az emberi erőforrások minisztere.

Elhangzott 2015. február 3-án a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

állunk. De nem állunk. Vagy csak álldogálunk. Csoóri Sándor ott szól, ahol nem volna szabad hallgatnunk, mégis hallgattunk vagy csak mormoláosztunk, vagy csak dűnnyögűnk valamit. És ott alkot, azt alkotja, amire a legnagyobb szükségűnk van. Ezt hívják helyettes elűgtételnek, helytállásnak vagy kiállásnak. Csak egyet kívánhatunk – és úgy kívánom Csoóri Sándornak, hogy közben magunknak is kívánom: legyenek, akik kiállnak, legyenek, akik szólnak, legyenek, akik alkotnak. És biztos vagyok benne, hogy lesz még nemzedék, amelyik majd a kiállását, a szava állását és az alkotását azon a közéleti és irodalmi életművön fogja leműrni, amelyet Csoóri Sándor és társai alkottak.

Isten éltesse!

